Sampsa Nissinen
Teollisuusneuvos, ryhmäpäällikkö
Työ- ja elinkeinoministeriö

HE 146/2020 vp - lisäselvitys

Hei

Viitaten keskiviikon työ- ja elinkeinojaoston kuulemiseen ja kysymykseen. Ohessa on muutama nopeasti haettu raportti, jotka valottavat TKI-panostusten kv-vertailua. Kattavaa raporttia TKI:n kv-vertailun analyysistä ei suoraan löytynyt. Toimittanette tarpeen mukaan myös muulle työ- ja elinkeinojaostolle.

- TKI-tiekartta taustamuistio, luku Suomi kv vertailussa s.13→
- Analyysiä TKI-rahoituksesta kolmessa maassa (Tanska, Itävalta ja Irlanti)
- TKI tilannekuva raportissa mukana muutamia kv-vertailutilastoja

Tiivistys kv. vertailun osalta on, että 2010-luvulla keskeisissä vertailumaissamme on sekä julkisella sektorilla että etenkin yrityssektorilla määrätietoisesti lisätty t&k-investointeja. Samaan aikaan Suomessa t&k-menot olivat pitkään laskusuunnassa, eikä parin kolmen viime vuoden aikana tapahtunut lievä elpyminen ole tilannetta lähellekään vielä korjannut. Tämä on nähtävissä mm. Komission ylläpitämästä excelistä, mihin on listattu EU-alueen 1000 eniten t&k-toimintaan investoinutta yritystä. Tällä listalla olevien suomalaisomisteisten yritysten määrä on pudonnut vuosikymmenessä puoleen eli noin 70 yrityksestä 35 firmaan. Kun muut ovat kuvainnollisesti painaneet kaasua ja todennäköisesti hyvästä syystä, on meillä jalka ollut enempikin vuoroin jarrulla ja kytkimellä.

Suomessa elinkeinoelämän toimialarakenteen muutos ei ole 2010-luvulla suosinut kilpailukyvyn vahvistamista t&k-toiminnan keinoin siinä määrin kuin monessa verrokkimaassa ja etenkin niissä 9–10 maassa, jotka ovat ohittaneet Suomen t&k-intensiteetin tasoa verrattaessa. Meitä edellä olevilla mailla on kaikilla useampia maailmanluokan johtavia yrityksiä t&k-intensiivisillä toimialoilla (esim. autot Saksassa, lääkkeet Tanskassa) ja teknologia-aloilla (mm. AI, puolijohteet, langaton energiansiirto), jotka nostavan intensiteettitasot korkealle. Kun tarkastelee korkean teknologian osuutta viennistä, olemme valuneet kärkijoukosta alimpaan neljännekseen. Nokia on varmasti osaselitys tässä. Myös veturiyritysten joukko on meillä vähentynyt, ja tällä on ollut oma vaikutuksensa t&k-vetoisen kasvun hiipumiseen ja asemaamme globaaleissa arvoverkostoissa. Monessa muussa maassa on t&k kasvanut, ja syyt ovat käänteiset: kansainvälistä kilpailukykyä halutaan määrätietoisesti vahvistaa t&k:n keinoin.

Kerrotko, jos tarvetta lisätietoihin.
yt
Sampsa

Sampsa Nissinen
Teollisuusneuvos, ryhmäpäällikkö
Innovaatiot ja yritysrahoitus -osasto
Toimialakohtainen elinkeinopolitiikka ja yritysten kansainvälistyminen ryhmä
Työ- ja elinkeinoministeriö
PL 32
00023 Valtioneuvosto
käyntiosoite: Aleksanterinkatu 10 E, Helsinki
puh. +358 50 4707 897
www.tem.fi